

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FEDERATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Британската анархистка федерация

2

През последните години се сформират анархистки групи в много части на Великобритания.

Говеда и овце

3

Проблемите на българското животновъдство галеч не свършват с липсващите 20 стотинки за литър мляко, а с липсващите 20 години селски бунтове.

Грузия – усещане за война

6

От авантюристите на руския и американския империализъм губят всички, но най-вече народите на марионетните им васали.

Философията на Пьотр Кропоткин

9

Младият учен в крайна сметка поема своя кръст на революционер-анархист и след бягството от затвора, излиза в нелегалност.

Моско Рашев – да си спомним за борца

10

Един от най-енергичните и живописни бойци в анархистките чети от началото на 20-те години на миналия век.

ФАБ В ДЕЙСТВИЕ

Не търпим – лепим.

С хиляди лепенки като тези софиянци започнаха да украсяват грозната картина на столичния транспорт от този месец.

Още за отговора на СКГТ на писмото на ФАБ – на страница 2.

АНАРХИСТИ СРЕЩУ КРЕПОСТТА ЕВРОПА

БЕЗ ГРАНИЦИ – ПАТРА 2008

От 29 до 31 август 2008 г. В гръцкият град Патра се провежда поредната акция от кампанията „Без граници“ (No Border Action) по проблемите на имигрантите, малцинствата и границите, които разделят народите. Както обявихме в миналия брой на „Свободна мисъл“, в покрайнините на града вече над десет години има палатков и фургонен лагер, в който повече от хиляда имигранти – предимно афганци – живеят в крайна мизерия и водят неравна борба с гръцките власти за установяване и нормален живот. В акцията, освен хилядата имигранти, взеха участие близо 300 анархисти от гръцкото Антиавторитарно движение, участници от организации, занимаващи се със защита на бежанците, и над 50 чужденци – словаци, чехи, немци, румънци и др. Сред тях бяха и двайсетина активисти на Федерацията на анархистите в България (ФАБ).

През първия ден се проведе демонстративен волейбол турнир, в който взеха участие отборите на афганистанските имигранти, гръцките анархисти, българско-турски сборен отбор, както и отбор от албански

туристи, които също взеха участие в проявата, привлечени от каузата. Българският отбор се представи на ниво, като единствен не загуби от спечелилите турнира афганци.

След турнира се състоя публична дискусия по проблемите на имигрантите в Европа и антихуманната политика на Европейския съюз срещу тях. По време на дебатите се наложи изводът, че проблемът с имиграцията ще става все по-сериозен, както за Балканите, така и за цяла Европа.

Вечерта завърши с театрална постановка, посветена на проблема за имиграцията, както и с мощно тех-

но-реге парти, завършило чак сутринта.

Вторият ден на проявата започна с подготовка за протеста. След обяг анархистите тръгнаха от техния лагер към лагера на бежанците, откъдето започваше протестът. След като се съединиха протестиращите излязоха на улицата и разтърсиха града с викове и лозунги като „No border, no nation, stop deportation“ (Без граници, без нации, стига депортации), „Asilo, asilo“ (Убежище, убежище), „Солидарността между хората е нашето оръжие срещу властта“ и други.

Хилядното шествие продължи близо 2 часа из ули-

ците на Патра и завърши в центъра на града, където на един от площадите предстоеше концертната програма.

Първи на сцената бяха музикантите от родната анархо-пънк група Битов терор, които още с излизането си бяха посрещнати бурно и се виждаше, че предстои страховен концерт. След тях последва доза албански рап от групата Renovatio, следваха гръцките пънк-хардкор групи Grover, Panicos (Паника), No sin (Без грях). След полунощ на сцената излезе известният фолклорен изпълнител Танасис Попконстантину, изпълнил и две български фолклорни песни от

Егейска Македония. На финала бяха атиняните от Deus Ex Machina, които са гостували и у нас.

По време на концерта се заформира страхотна веселба между българи и афганци, на която последните овладяха тънкостите на погото, мошпата и стейдж-дайвинга. С придобитото достатъчно самочувствие след уроците афганците бяха на първа линия пред сцената.

Интересът към българската група бе голям, като много местни българи и гръци идваха да си поприказват с нас. По едно време към края на концерта се оказа, че почти половината публика е с тениски на ФАБ.

През третия и последен ден се проведе акция за солидарност, като целта беше да се закачат символично няколко транспаранта на ферибота за Италия. Разбрали за намерението ни, полиците отмениха пътуването на ферибота. Въпреки това анархистите се отправиха към пристанището. В момента, в който навлязоха в него, около 70 тежко снаряжени ченгета тип „робокон“ застанаха на пътя на протестиращите. Сблъсъкът

» » » продължава на страница 3

БЕЗ ГРАНИЦИ – ПАТРА 2008

» » продължава от страница 1

беше неизбежен. Веднага започна схватка между анархистите и полицията. Отначало анархистите натиснаха и потрошиха няколко щита, при което пострадаха няколко полицаи и протестиращи. След това гръмнаха няколко бомби със съзтворен газ и полицията си помисли, че може да настъпи. Последва нов щурм, след който полицията поиска примирие и започна диалог. В крайна сметка протестиращите бяха допуснати безпрепятствено до ферибота, където бяха закачени транспарантите. След тази символична победа анархистите се отправиха към центъра на града, където бяха посрещнати с бурни овации от емигрантите. Вечерта завърши с дискусия за бъдещите акции „Без граници“ и оценка на проявата.

Проблемът с имигрантите в Патра започва преди повече от 13 години. Фургонният и палатков лагер е построен първо от кюрдски бежанци от Ирак. Повечето от имигрантите искат да отидат да живеят и работят в Италия, Великобритания, Норвегия или други западни страни. Досега полицията се опитва да ги депортира много пъти, но с помощта на Антиявторитарно движение (АД) и други анархисти досега не успява. Активисти на АД им доставят вода, но по заповед на кмета на град Патра (който иначе е от лявата коалиция Синазписмос) полицията отрязва връзките с водопроводите. Като цяло пристанището на югозападния гръцки град Патра е забранена зона за обикновените хора, именно заради проблемите с нелегалната имиграция. Затова и последната символична акция през третия ден, освен разпъването на транспарантите, на които ясно пишеше, че няма нелегални хора, имаше за цел и да покаже, че хората трябва да си върнат общественото значение на пристанището на град Патра. Друга цел на акцията е да се изобличи лицемерието на гръцкото общество.

Когато започва последната война в Афганистан, хиляди гръци излизат на улиците да протестират срещу нея, водени от традиционния си антиамериканизъм, но когато имигрантите се оказват житейска реалност като тези в Патра например, много обикновени гръци не ги приемат изобщо. Затова целта на АД и другите анархисти беше да разбие това лицемерие и да покаже, че когато си против нещо, трябва наистина да си против и да помагаш

на хората, на чиято страна казваш, че заставаши!

В Патра полицията не е свикнала с големи демонстрации и затова най-голямото желание на властите беше всичко да свърши колкото може по-бързо. Затова и нямаше проблеми с мирното шествие и с концерта, който се проведе в центъра на града. Но когато се стигна до влизане в зоната на пристанището, реши да покаже своята сила и изгуби. Голям успех за активистите беше и социализирането на афганистанските имигран-

ти – освен волейболния мач, имаше и парти през нощта, когато за първи път от години много имигранти се забавляваха истински, извън границите на собствения си лагер. Успех беше и участието на близо 1000 имигранти в мирния протест, както и концертът в центъра на Патра. В дискусията на 31 август се обсъди мобилизирането на всички нас за съпротива срещу последната директива на ЕС, която се очаква да бъде приета в средата на октомври и в която се предвиждат още по-

жестоки мерки срещу имигрантите.

В пристанището на Патра, както и по островите в Егейско море, досега са намерили смъртта си десетки хиляди имигранти – нерядко хвърляни направо в морето и по-късно погребвани само с надпис „афганец“.

Именно затова, наред с познатите ни от други години лозунги, гръцките другари скандираха и „Пристанището на Патра убива хора!“ Много ме зарадва и скандирането на познатия ни лозунг: „Гърция, Турция, Албания – наши-

те врагове са в банките и министерствата!“, като на няколко пъти „Албания“ беше заменено с „България“ и с „Македония“, което на практика показва искрения интернационализъм на гръцките другари, ярко контрастиращ с консервативния национализъм на една част от гръцкото общество, особено по въпроса с „Македония“.

На последната дискусия беше предложено да се направят местни акции в отделните страни в деня на подписването на споменатата вече нова антимиграционна директива през октомври. Гръцките другари предложиха догодина да се направи акция „Без граници“ в град Митилини на остров Лесбос в Егейско море, близо до турския бряг, където има концлагер за нелегални бежанци и където много от техните деца са измрели от глад! Имаше и предложение от наша страна за „Без граници“ по границите на България, Република Македония и Гърция, който да се противопостави на национализма на трите държави и реално да подкрепи нашите братя във Вардарска Македония, както и да се противопостави на визовата политика на ЕС и да покаже, че никога не трябва да пътува никъде с визи, само защото е имал нещастие да се роди в страна, която не е членка на ЕС.

Вечерта пристигна радостната вест, че нашите другари от Италианската анархистка федерация са провели успешно своята акция „Без граници“ в Торино, където има друг концентрационен лагер за нелегални бежанци.

С участието си в акцията „Без граници“ ФАБ демонстрира своята солидарност и интернационализъм, както с анархистите от съседните страни, така и с имигрантите, борещи се за по-добър живот. Европейският съюз експлоатира трудещите се от Азия и Африка, изкупува на безценица техния труд, а остава затворен за тях, когато бежанци от тези страни искат да емигрират. В България все още въпросът за имиграцията не стои толкова остро, както в другите страни от ЕС, но да не забравяме, че и у нас съществуват лагери за бежанци, където условията също са мизерни, през пролетта 16-годишен афганец се опита да се самоzapали в знак на протест, а стотици хиляди българи също търсят препитание в богатите европейски държави.

Докато на света има и един потиснат човек, никой не е свободен!

Нелегални хора няма! •

НОВИНИ

Хотелите в „Слънчев бряг“ искат обезщетение от EVN

Сдружение „Съюз на собствениците“ в курорта „Слънчев бряг“ се срещна с ръководството на електроразпределителното дружество EVN. Поканата за среща е от собственици на хотели и ресторанти в курорта „Слънчев бряг“, които ще търсят обезщетение от електроразпределителното дружество EVN за пропуснати ползи и за нанесени щети. В резултат на аварията на 5 юли 2008 г. и прекъснатото за повече от 4 часа подаване на електричество на територията на община Несебър, загубите за курортния комплекс са огромни. •

80% от българите без интерес към еврофондовете

Над 80% от хората не се интересуват от структурните фондове и кохезионния фонд на ЕС. Това показва изследване на MBMD. Най-слаба е заинтересоваността на малките фирми и средния бизнес. Най-голяма активност проявяват общините. С 24% е нараснал дялът на общините, участващи в проекти по оперативни програми за усвояване на еврофондове през изминалата година и половина. Активността на неправителствените организации към средствата от еврофондовете в този период също бележи ръст, но двояко по-малък (12%). •

ДАНС не може да провери произхода на гарението на Бончев

Фондация „Утре за всеки“ категорично не е поискала ДАНС да провери произхода на парите, внесени от Ангел Бончев по волята на похитителите на съпругата му Камелия. В този случай Дирекция „Финансово разузнаване“ няма право да събира данни, няма никакви други правомощия, освен да изпрати тази информация към дело. Поради големия обществен интерес и противоречивите сигнали в медиите от фондация „Утре за всеки“, ДАНС е изпратила искане за уточняване. На 6 август в отговора си Румяна Козарева, председател на УС на фондацията, пише до ДАНС, че те нямат съмнение в про-

СРЕЩУ ЦЕНОВИТЕ БЕЗУМИЯ НА СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА

СКГТ отговаря на отвореното писмо

но отговорът ѝ не струва и прогупчен билет

» » продължава от страница 2

чинание, най-вече заради безумно високите цени на билетите. В страни, в които градският транспорт като услуга представлява незначителен разход от бюджета на отделния гражданин или семейство, може и да се мисли за: „заменяне на остарялата система с перфоратори в превозните средства с по-ефективна система, позволяваща гъвкаво тарифиране, събиране на статистическа информация за превозния процес, оптимизиране на маршрутната мрежа и най-важното, тя ще бъде по-лесна и удобна за пътниците“, но тук, в нашите условия, тази идея е мъртвородена и смеем да прогнозираме, че до няколко месеца ще прочетем, че СКГТ се откъзва от „автоматизираната система“. А стотиците хиляди левове похарчени за нея – фира!

Във връзка с т. нар. „контрол по редовността“ искаме да кажем, че нищо не се е променило в последните два месеца – напротив, нещата се влошават. Не се спазва установеното формено облекло, тоест отново се появи-

ха облечени както им скимне типове, легитимиращи се с някакви карти, които може и вкъщи да са си ги правили. Продължава практиката на обиди, заплахи и физическо насилие срещу гражданите, прибират се пари на ръка и пр. безобразия, извършвани всекидневно от контрольорите.

Относно правото на същите да изискват документи за самоличност, искаме да ви напомним, че това няма нищо общо с факта, че СКГТ е официален администратор на лични данни. Администрирането на лични данни при вас е свързано с издаването на различните карти за пътуване и не дава никакво право на контрольора да вземе личната карта на някой гражданин, да си я сложи в задния джоб и да му каже: „Давай парите“, каквато е често срещаната практика.

Всеки път, когато контрольор от СКГТ изиска лична карта от гражданин, първо, нарушава „Наредба за превоз на пътници и условия за пътуване с масовия градски транспорт на територията на Столична община“, къ-

дето никъде не е регламентирано подобно действие, второ, извършва административно нарушение според Закона за българските документи за самоличност, гл. 7, раздел II, член 80, т. 2, и подлежи на глоба в размер до 300 лева.

Примерът с рекламата е един от многото, че можете да използвате странични дейности за увеличаване на приходите си, а не веднага да се хващате за брашненя чувал, наречен пътник.

„Относно въпроса Ви за рекламата по превозните средства, тя се осъществява от дружествата, собственици на возилата в съответствие с Наредба за преместваемите обекти, за рекламните, информационни и декоративно-монументални елементи и за рекламната дейност на територията на Столична община.“

Единствено в чл. 74 от горецитираната наредба се споменава рекламата в градския транспорт, където е упоменато, че тя се разреша със заповед на кмета. Ясно е, че тази дейност не минава пряко през кмета, а е регламентирана допъл-

нително. Член 15 от Наредбата за превоз на пътници постановява: „рекламна дейност се извършва само от „СКГТ-СОФИЯ“ ЕООД и „Метрополитен“ - ЕАД, съгласувано с ДАГ“.

С решение №8719 на Върховния административен съд от 15.07.2008 г., за съжаление, бяха възстановени отменените от Административен съд – София членове от Наредбата за превоз на пътници, включително и чл. 14, който ви позволява рекламата в превозните средства. Така, че оправдание в това отношение не може да имате.

В заключение искаме да кажем, че нашата кампания под надслов „Градският транспорт – за хората!“ продължава. Надяваме се тези, които са заинтересувани да имаме такъв градски транспорт – социално съобразен, уреден и удобен, а именно огромната част от софиянци, да ни подкрепят и да извоюваме заедно това, което ни се полага по право. И това ще е само началото. •

ФАБ

25.08.2008 г.

София

Говеда и овце

Вече втори месец говедарите протестират, колят добитък на улиците, блокират магистрала, пътуват до Гърция и се бият с полиция. Официално те искат допълнително 20 стотинки субсидия за литър краве мляко. Реално обаче просто им е дошло до гуша да ги третират като добитък. Тези, които могат да си позволят да проявят „гражданско неподчинение“, отглеждат понякога стотици крави, но и те имат зъб на държавата. Литър мляко продават за около 55 стотинки. В същото време в Румъния и в Германия изкупната цена е 80 стотинки при реална парична помощ от държавата в пъти над от обещаната на нашите фермери. В магазина обаче литър мляко след обезмасляването струва 1,60 лв. Явно собственик на 300 крави е дребна риба в сравнение с тези, в чиито джобове потъва разликата. Друг е въпросът, че в млякото по магазините сухото мляко, внос от западните страни, е твърде голям процент – излизало по-евтино да се внесе престоялият излишък оттам, отколкото да се плати на местните фермери, чието мляко се изкупува за

жълти стотинки. Толкова за „невидимата ръка на пазара“, която вече почти 20 години чакаме да напълни джоба на „трудолюбивите и предприемчивите“ хора у нас.

Не е лесно да си „инвеститор“ (макар че не е по-лесно да чакаш от „инвеститора“ хляба си). От една страна фермерите са притиснати от европейските производители – силно субсидирани суровини, преработени във високотехнологични инсталации, осигуряващи ниска себестойност; от друга – от нормативите за качество на ЕС, които все още не могат да покрият, а без тях им обещаваат скоростно изриване от „пазара“; от трета страна – от третия свят, където продукцията също е евтина, защото кюрдите работят за без пари, а чернобилското мляко не го уска никои, освен сладоледите „Дарко“; от четвърта – от растящите цени на горивата и на фуражите. За да изкарат още по-права правотата на своята кауза, започнаха да „изнасят“ и данни за това какво съдържат саламите и млеката, дето ги купуват гражданите – биохимия и изрезки от отдавна починали от старост мър-

ши от южното полукълбо, защото месокомбинатите и млекокомбинатите така му намерили цаката да е хем скъпо за нас, хем евтино за тях. От своя страна фермерите си го избиват както от работниците – чрез заплатите и условията на труд, така и от потребителите – чрез нискокачествената продукция. Това обаче вече не стига, та започнаха да си го изкарват и на правителството.

Правителството, разбира се, не е виновно за нищо. Нашият неземец (защото не живее на земята или поне не си личи) премиер Станишев изплака, че протестите са политизирани. Разбира се, че ще са политизирани, след като политиките ни докараха готам, че тарикатите да купуват мляко от дядовците на село по 50 стотинки и да го продават обезмаслено и престояло на студентите в София по 1,80. Все пак управляващите през сълзи и през зъби се засилиха да изплатят поне обещаните субсидии – нещо, което по традиция трудно им се отдава. Неудобно беше някак си да бият пред телевизионните камери добре облечени хора, защото си искали жъл-

тите стотинки. Обаче по телевизията не показаха зле облечените хора, „последната мода персонал – от ромски произход“, от които една част тепърва се учат да работят, но по-голямата част са готолкова научени да ги стрижат, че не считат за нужно изобщо да го обясняват някому.

Разбира се картината галеч не е пълна. Пълната картинка на нашето селско стопанство започва още откакто си заминават турците, минава през няколко слоя бои – оранжева, кафява, червена и синя, а тепърва има да поема още краски. Но е интересна ролята на добитъка в нея – той сякаш не може да си намери мястото. Ту ти се струва, че парламентът е пълен с говеда, пък като се взреш – то било говедари. Ту край кошарите обикалят кучета да ги пазят, пък като се вгледаш – то началниците на кучетата живи вълци, а овчарите – мечки-стръвници. Само овцете си стоят кротко и си бляят пред телевизора – чакат някой да дойде да ги остриже, пък белким им продаде проскубаната вълна като захарен памук за диабетици. •

Златко

НОВИНИ

Пекин 2008: между Олимп и ада

изхода на парите. От фондацията припомнят, че дарителят Ангел Бончев е обявил пред камерите на телевизията, че парите, които дарява фондацията, са събрани от негови приятели. Този отговор е предизвестеният край на така наречената проверка за произхода на парите на Ангел Бончев коментират от ДАНС.

Нова класа в България

Българските пенсионери са принудени да работят при условие че максималната пенсия в страната е 490 лева или 250 евро, но цените, особено за храна, вече са достигнали европейско равнище. С 2,3 милиона пенсионери от 7,7 милиона българи социалната система на страната издиша. В навечерието на парламентарните избори следващата година премиерът Станишев обеща на пенсионерите безплатни почивки и мобилни телефони, за да се обаждат в болницата. •

Фалит на 60 % от училищата прогнозира синдикати

Според Синдиката на българските учители може да се достигне до фалит на 60% от българските учебни заведения. Янка Такева се позова на статистика, която показва, че до момента в страната са закрити 271 училища и предстои до средата на месец септември тяхната бройка да нарасне до 350. Това съкращаване на броя на училищата е довело 5 хил. учители до безработица.

Полетът на цените продължава

Инфлацията от януари до юли 2008 г. спрямо същия период на миналата година е 14,2%, съобщи НСИ. При хранителните стоки най-голям е скокът в цената на ориза – 11%. Зеленчуците са повишили цената си със същия процент. Ябълките „излизат по-солени“ на българина – с 5,2% са по-скъпи. Маргаринът е поскъпнал с 3,8% през миналия месец. Цената на свинското месо се е увеличила с 2,4%. Според НСИ някои продукти, които традиционно присъстват на трапезата, през юли сериозно са поевтинели. По принцип през лятото продуктите

На всеки две години светът е Олимпиада. Най-масовото международно спортно съревнование – „вълпещение“ на всички общочовешки добродетели. И на тази Олимпиада лозунгът не беше различен – „Един свят, една мечта“. Същият лозунгът не беше различен – „Един свят, една мечта“. Същият лозунгът не беше различен – „Един свят, една мечта“. Същият лозунгът не беше различен – „Един свят, една мечта“.

Олимпийските игри отдавна са компрометирани от лицемерието на геополитическите интереси – начин да се покаже хубавото лице на корпоративната глобализация.

Страхотна беше еуфорията, не само сред китайското общество, но и сред китайския политически елит, когато кандидатурата на Пекин за домакин на игрите беше одобрена. В тези игри китайската политическа върхушка видя възможност за реабилитация след световното осъждане на събитията от площад Тянанмън

през 1989 г., както и продължаващите протести, свързани с репресиите в Тибет. Неслучайно министър-председателят Вн Цзябао постоянно говори за „хармония и стабилност“. Лансирането на този лозунг и защитата му пред световната общественост доведе до бързото потушаване на недоволствата в Тибет през март, смазването на всякаква възможност за антиправителствени манифестации, атака срещу свободата на словото в Интернет пространството. Тя обяснява и трескавите спасителни след земетресението в Съчуан от 12 май. Не трябва да има анти-реклама на справедливата китайска държава.

Игрите отбелязват 30-годишнината от реформите на Дън Сяопин и показват на света икономическото чудо на китайския капитализъм. Далеч не всички страни на чудото обаче са чудесни.

В Китай всяка година се изпълняват около 7000 смъртни присъди – 80% от всички екзекуции в света. Тояга е по-голяма от моркова, но и морковът е застрашен от неминуемия борсов срив, екологичните катастрофи и назряващите социални размирици.

Икономическите прогнози са недвусмислени. Няма икономика, която да може да поддържа безкрайно стремглавия ръст на спекулативния борсов капитал, а същият бележи 600% ръст на Шанхайската борса за последните 3 години!

Пряка последица от това е постоянно растящият брой на богатите. Четвърт милион милионери заемат върха на все по-рязката социална поляризация. На другия край са около 700 милиона китайци (близо 50% от населението), които живеят с по-малко от 2 евро на ден, а още 300 милиона са тези, които живеят с по-малко от евро на ден.

Китайското икономическо чудо се основава на репресията и експлоатацията на огромна армия от работници, които произвеждат евтини стоки за останалия свят. Работят по 60-70 часа на седмица със заплати, често по-ниски и от екзистенциалния минимум. Над 15000 хиляди работници умират всяка година при трудови злополуки. С 30% годишно се увеличава броят на социалните конфликти, спонтанните стачки, бунтовете на китайските селяни, както и скандалите с деца-роботи. Като капак на всичко инфла-

цията през тази година не отминава и Китай. Само за изминалия месец тя е 8%.

Екологичната катастрофа далеч не се изчерпва със зачестилите производствени аварии и природни бедствия, които все по-трудно се потушават в една все по-отворена към света икономика. Самият заместник министър на околната среда Пан Юе признава: „Пет от най-замърсените градове в света се намират в Китай, киселинните дъждове ваят над една трета от територията ни, половината от водите на седемте ни главни реки са неизползваеми, една трета от населението ни диша замърсен въздух. В Пекин 80% от заболяванията от рак се дължат на влошаващата се околна среда“.

Какво ще стане, ако – или по-точно, когато – китайската икономика се срине?

Китайските милионери и милиардери ще си преместят капиталите от източния крачол в западния, както и западните им контрагенти. Огромната част от немиллионерите по света обаче ще се окажат в положението на пословичния човечец пред танка на площада Тянанмън. •

Игнасио Рамоне
Александър Ангелов

Кризата в Дарфур

В началото на август 2008 г. Съветът за сигурност към ООН за пореден път насочи критиките си срещу войнствения ислямски режим, господстващ в една от най-бедстващите страни на Африканския континент – Судан.

Кризата започва още през 1989 г. Тогава на власт чрез преврат идва правителството на фундаменталистката организация „Национален ислямски фронт“ (НИФ). Тя суспендира конституцията, забранява действащите медии, разпуска партиите и синдикатите. После съставя нова конституция, която впоследствие частично суспендира. На няколко пъти се явява на избори, които печели с около 90%. И така до ден днешен, когато е още на власт. През 90-те години НИФ провежда редовни срещи на ислямски фундаменталистски организации от Азия и Близкия изток. Самата партия на управляващия диктатор-президент на Судан Ал Башир е преименувана впоследствие на „Национален конгрес“ (НК) и изповядва идеите на крайния религиозен мюсюлмански фундаментализъм. До 2008 г. името на проправителствената несменяема партия се сменя още няколко пъти.

През 2003 г. става очевидна тежката хуманитарна криза в източния судански щат Дарфур, чиято територия е приблизително колкото тази на Испания. В основата на конфликта са въоръжените сблъсъци между покрепяните от режима в Хартум въоръжени мюсюлмански милиции наечени „Джанджавиди“ и бунтовнически групи на местното чернокожо население. От 2003 г. до днес „джанджавидите“ извършват масови изнасилвания, грабежи и убийства срещу неарабското население в Дарфур. Подпалват къщите и принуждават оцелелите масово да напускат родните си места и да емигрират в съседните страни Чаг и Централноафриканската република. Суданското правителство отказва до момента да допусне умиротворителни сили на ООН в размирената провинция. Единствените несуданци, влизали в нея от 2003 г. до днес, са 7000 умиротворители на Африканския съюз – зле въоръжени, слабо платени, недостатъчно мотивирани, лишени от мандат и ресурс да предприемат каквито и да било ефективни мерки. Хуманитарни организации не се допускат до Дарфур. Информацията за кризата се събира

от спътникови снимки и избягали в Чаг жители.

Изследвания на организации като „Human Rights Watch“, „Коалицията за международно правосъдие“ и „Амнести интернешънъл“ безспорно доказват, че престъпленията и зверствата се извършват с оръжейната, логистичната и финансова подкрепа на ислямския режим в Хартум.

В края на 2005 г. напрежението между Чаг и Судан се изостря. Чаг обвинява Хартум, че подкрепя източночагските бунтовници и се опитва да прехвърли конфликта в Дарфур на територията на съседа си с цел дестабилизране на страната. През декември 2005 г. правителството в Нджамена обявява „война“ на съседен Судан, прекъсва дипломатически отношения и призовава Дарфур да бъде поставен под мандата на ООН.

В отговор на бунтовническото нападение срещу столицата Нджамена президентът на Чаг Игрис Деби заплашва да изгони 200 000 бежанци от Дарфур, настанени в Чаг близо до границата със Судан. През м. август 2006 г. дипломатическите отношения между двете страни са подновени.

В началото на 2008 г. европейски сили от 7300 вой-

ници и няколко стотин полицаи от ООН са готови да заемат позиции, но последните сблъсъци в региона ги възпрепятстват.

До момента конфликтът в Дарфур е отнел живота на над 200 хиляди души. Международната организация „УНИЦЕФ“ съобщава в годишен доклад, че средно на ден в щата умират около 80 новородени. Близко 2 милиона са принудени да напуснат домовете си и да потърсят спасение в съседните страни. Всяка година хиляди умират в Дарфур от глад, болести и мизерия поради секналата хуманитарна помощ.

Външните министри на САЩ и редица западноевропейски страни често сменят позицията си – веднъж подкрепят чернокожото население, друг път – правителството, което трябва само да реши проблема. Очевидно интерес към неговото решение няма, защото в кървавата вода ловят риба редица мултинационални компании – суданската плячка е рядката смола „Гума арабука“ с широко приложение в голям брой отрасли – от хранително-вкусовата промишленост до фармацевтиката, полиграфията и производството на бои. •

По материали от чуждестранния печат

НОВИНИ

поевтиняват, но през най-горещите месеци на тази година повечето хора не почувстваха финансово облекчение. Въпреки че политиките избягват да коментират темата за инфлацията в детайли, ръст на цените наистина има. За сравнение цената на кисело мляко през 1999 година варираше между 28 и 35 стотинки, сега тя е между 70 и 85 стотинки в зависимостта от маслеността на млякото. Малък пакет овесени ядки струваше около 30 стотинки, сега цената му се движи между 70 стотинки и лев и 10 стотинки. •

30% от студентите тъжат по комунизма

Една трета от румънските студенти са съгласни да се въведе авторитарен режим, ако той ще доведе до подобряване на жизнения стандарт, твърди изследване на Агенцията за правителствени стратегии. Около 30% от студентите смятат, че животът в страната е бил по-добър по време на комунизма. Младежите, които мечтаят за епохата отпреди 1989 г., въпреки че не я познават изобщо, не различават авторитарния от демократичния режим и са недоволни от сегашното общество, отбелязват социолози. •

Воинишката заплата скоочи с 33%

520 лв. стана основната месечна заплата на войниците в Българската армия. Освен това министърът на отбраната Николай Цонев разпоречи да бъдат допълнително увеличени заплатите на кадровите военнослужещи в Българската армия. За изпълнение на взетото решение не се изискват допълнителни средства от държавния бюджет, тъй като то е в резултат на извършените административни и структурни реформи, довели до икономии във фонд работна заплата в Министерството на отбраната. •

Талибаните в Пакистан побеждават

Талибаните в Пакистан побеждават и трябва да бъдат включени в списъка на забранените организации в страната. Това за-

АБХАЗИЯ И ЮЖНА ОСЕТИЯ

Грузия: усещане за война

На изпълнената със символизъм дата 08.08.08 вниманието на света трябваше да бъде обърнато към Пекин и помпозната церемония по откриване на Олимпиадата, но голямото събитие беше помрачено от избухването на поредната кървава конфронтация в Кавказ. Макар и да изглежда изненадваща, тази развръзка на дългогодишния конфликт в Грузия беше логично следствие от нарастващото напрежение в последно време – в седмиците преди избухването на войната зачестиха съобщенията за престрелки и провокации, имаше учения на руската армия в близост до границата, евакуация на деца от Цхинвали, мобилизация на грузински запасници, както и неразбираеми за обикновения човек надлъжавания в ООН. Очевидно по „високите етажи“ са били наясно накъде отиват нещата, но разбира се вместо да се опитат да предотвратят клането, са решили да видят каква полза могат да имат от него.

Конфликтите между малките планински народи в Кавказ винаги са улеснявали намесата на гонещи собст-

вени интереси „велики сили“, най-вече на намиращата се в съседство Русия. През 19 век империята успява да присъедини без употреба на сила както Грузия, така и Осетия, а по съветско време регионът вече е смятан от Москва за вечна губерния. Но дори и под съветски похлупак етническите междусоборщи не стихват, а прокараните изкуствени административни граници и масовите вътрешни миграции допълнително усложняват проблемите. След разпада на СССР абхазците, половината осетинци и многобройните руснаци в тези области се оказват част не от многонационална империя, а от една малка национална държава, тепърва опиянена от „националното възраждане“. Тези обстоятелства водят до поредица от събития, болезнено познати ни от близката история на Балканите – появата на сепаратистки движения води до отнемане на автономния статут на областите през 1992 г., провокациите на въоръжени групировки прерастват в мащабни кръвопролития и взаимни етнически прочиствания. Взаимното изстребле-

ние на кавказците в Грузия и Нагорни Карабах доведе до разполагането в региона на руски сини каски с официален мандат на ООН, което дава възможност на Москва за ефективна намеса във военните и политически събития там.

В августовските събития обаче се намеси другата свръхсила – САЩ. Докато в Русия сравняваха Саакашвили с Хитлер и показваха снимки на чернокожи американски наемници в грузинската армия, западните медии често пропускаха да уточнят кой е започнал бойните действия и наблягаха на навлизането на руски войски, сравнявайки Грузия с Финландия или Полша от 1939 г., не забравяха да споменат и руските изстъпления в Чечня. Човешката трагедия имаше стойност само като пропаганден ефект, а в родните условия пък събитията вляха свежи сили на традиционните русофило-русобоски кръчмарски надпръждания.

Основен герой в този военнополитически театър стана президентът на Грузия Михаил Саакашвили. След „революцията на розите“ през 2004 г. американ-

ският възпитаник заменя Шеварднадзе на президентския пост. Още същата година грузинската армия прави неуспешен опит да си върне контрола над Южна Осетия, което е показателно за целите, които си е поставил новият президент, наред с тясното политическо и икономическо обвързване на страната му с НАТО и ЕС. Военният бюджет на бедната държава постепенно достига 10% от БВП – закупени и дарени са големи количества оръжие от САЩ, Турция, Украйна, Чехия и България. Американски съветници и инструктори обучават войниците, а израелски фирми модернизират танковете и другото въоръжение. Грузия праца един от най-големите „съюзнически“ контингенти в Ирак, а в близост до град Гори САЩ разполагат център за прослушване и комуникация, което вероятно е една от причините руските войски да окупират града впоследствие.

Американският интерес към Грузия едва ли може да се обясни само с остатъчен рефлекс от студения война, още по-малко със стре-

» » продължава на страница 9

72 ГОДИНИ ОТ ИСПАНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ

Палачът на Испанската революция

» » » продължава от миналия брой

Откъси от информацията на висяния съветски разузнавач към Щаба на Червената армия Кривицки за операциите на Сталин в Испания по време на революцията 1936-1939, докладвана поверително на външно министерство от тогавашния български посланик в Москва Н. Антонов през 1939 г. Препечатва се без редактиране.

На чуждите военни кореспонденти, които се намираща на фронта, се струваше, че таен ръководител на въоръжената борба е Емил Клебер, командир на Интернационалната бригада, командирован от Коминтерна. Милioni читатели и сега още ще си припомнят, че Клебер се представяше като най-драматична фигура на героичната защита на Магрид. За него казваха, че той е войник по призвание и че бил натурализиран в Канада. Родом от Австрия, той бил австрийски пленник в Русия. През време на Гражданската война той постъпил в редовете на бялата армия и се сражавал против болшевиките. По-късно станал болшевик. Такава биография му измисли ГПУ в Москва, пак там той бе снабден с фалшив канадски паспорт. Той се намираще изцяло под ръководството на ГПУ и даже

всички интервюта с него, които чуждите кореспонденти обнародваха, се пишеха от кремълските агенти. Аз познавах от дълги години Клебер, както и неговата жена, деца и брат... В действителност Клебер никога не е бил в Канада и никога не е влизал в редовете на бялата армия. Всичко това бе измислено, за да се скрие фактът, че той беше кадрови щабен офицер от Червената армия. През ноември 1936 година този съветски генерал бе назначен командувач военните сили на испанското правителство на северо-западния сектор на магридския фронт. През това време Артур Сташевски насочи всичките си усилия, за да съсредоточи в съветски ръце контрола над финансите на републиката. В лицето на Хуан Негрин, министър на финансите на магридското правителство, вербуван от ГПУ, той намери удобен сътрудник, който охотно изпълняваше неговите финансови планове. Магрид се убеди, че не може да купува открито за себе си оръжие на световния пазар. Сташевски предложи да се преведе испанското злато – част от националното богатство на Испания – в СССР, като в замяна на него се дадат на испанското правителство необходи-

мите военни припаси. Тази сделка с правителството на Кабалеро бе осъществена от него чрез Негрин. В нашия интимен кръг Сташевски бе наричан „най-богатият човек в света“, тъй като в неговите ръце бе контролът над испанския златен запас. Когато аз разговарях през ноември със Сташевски в Барселона, испанските планове на Сталин вече ясно проличаха. Сташевски не скриваше от мен, че Негрин ще стане в най-скоро време шеф на магридското правителство. Кабалеро беше искрен радикал и революционер идеалист. Нещо повече, той гледеше накриво на съвместната работа с ГПУ, която се изразяваше в масовите чистки, под ръководството на сталиновите чекисти, жертви на които бяха всички противосталинисти, преди всичко анархистите, преследвани общо като „троцкисти“. Именно по повод масовите избивания на анархисти, анархосиндикалисти и троцкисти водехме разговори, когато аз се намирах в Барселона. Осъществяването на репресии не бе толкова проста работа. Испанското население безспорно симпатизираше на анархистите. Набелязаната от Сталин разправа мълчаливо и успешно се изпълняваше от Сташевски и

други чекисти. Моят другар Слуцки – началник на външния отдел на ГПУ, беше командирован от Москва със специална мисия да организира в Испания тайна служба по съветски образец. ГПУ разви своята работа върху цялата републиканска територия и създаде особено силна организация в Каталония, където бяха най-силни анархистите и където дори троцкистите имаха свой партиен център. С помощта на избраните за тази работа испански комунисти, Слуцки създаде в Испания едно болшевишко ГПУ в пълен обем. „У тях има достатъчно добър материал – казваше ми той в Париж, където ние се срещнахме на всяко тримесечие, – но нямат опит. Ние не можем да допуснем, щото Испания да се превърне в анархистки разсадник на всички авантюристи, които се стичат тук от всички краища на света. В края на краищата, сега това е наша Испания – част от нашия съветски фронт. А колкото се отнася до анархистите и троцкистите, то макар и да са противофашисти, те заедно с това са и наши върли врагове. Това са контрареволуционери и ние трябва безпоощадно да ги унищожим.“ Слуцки се справи блестящо със своята зада-

» » » продължава на страница 7

НОВИНИ

В памет на Георги Христов Карталски

яви вдовецът на Беназир Бхутто – Асиф Али Зардари, цитиран от Би Би Си. По думите му Пакистан губи войната срещу терора. •

Взимаме 6% от германската заплата

Оказва се, че доходите на българите са не просто сред най-ниските в ЕС, но са по-ниски дори от тези на гражданите на държава извън Евросъюза като Хърватия например. Средните възнаграждения у нас са почти двойно по-ниски от тези в Румъния и почти 19 пъти по-ниски от тези в Германия, сочат данни от изследване на Федерацията на европейските работодатели. •

Одиг откри нови измами по САПАРД

Само за последните 10 дни вътрешният одиг в разплащателната агенция е открил нови три фирми, извършили измами по програмата САПАРД. Това съобщил изпълнителният директор на Фонд „Земеделие“ Атанас Кънчев. Фирмите са спечелили проекти по програмата и са получили финансиране. Кънчев отказа да съобщи имената на фирмите, но уточни, че няма връзка между тях и известните вече случаи на нарушения по САПАРД. От Фонд „Земеделие“ са изпратили писма на уличените в измами с покана за доброволно възстановяване на средствата, каза още директорът на Фонд „Земеделие“. Общата сума за възстановяване е 3 млн. лв. •

Бетонът превзема и къмпинг Арапя

Красивият някога къмпинг Арапя вече е заграден от бетон и метал. На практика достъпът до там е възможен единствено по море. Някогашният вход е преграден от частници, върнали си земите. На мястото на другите две пътеки, по които се стигаше до пясъка, се строят вилни селища. •

„Кремиковци“ фалира

Софийският градски съд обяви Кремиковци в неплатежоспособност. Според счетоводните баланси комбинатът е бил в състояние на фалит още през декември 2005 година. •

На 9 август в Сидни, Австралия след кратко, но мъчително боледуване на 78 г. почина Георги Христов (Карталски).

Георги Христов Карталски е четвъртият по ред и третият по генерация анархист от Голямо село, Дупнишка околия в анархисткото семейство на „чика Симо“ – или по-скоро на „баба Тена“, тъй като баща ни Симеон почина, когато аз бях на 16 непълни години, а Георги – едва на 9.

Когато след моето бягство от лагера „Белене“ и след осем денонощия пътуване Белене-Русе-София с влак през август 1949 намерих Георги в София, той беше вече 19-годишен оформен анархист. Посрещ-

на ме заедно с двамата негови връстници от Голямо село и на въпроса ми къде са моите съидейници Шопови, Кишкини и др. ми отговори:

– Всички мръсници! Когато теб те арестуваха, направих се селско публично събрание от партията и те донесоха оръжието, казаха публично, че ти си бил виновен за всичко и се записаха в партията.

Въпреки безкрайното си огорчение, аз казах само:

– И аз излизам от ага, за да правя съпротива с такава пасмина.

– При това положение какво мислиш да правиш сега? – ме запита Георги.

– Ще се опитаме да минем в Югославия, но къде е братът Владимир? – попитах аз.

– Работи по поддържане на ЖП линии на гара Подгуйене.

Дадохме си среща към площад Св. Неделя и аз заминах веднага за Подгуйене. Намерих брата Владимир и без губене на време се завърнахме за срещата. Тук в групата дойде и Димитър Вуковски от Висока могила, Дупнишка околия. Носеше кошница с домати и скрити 3 ръчни бомби и един пистолет, като ми каза, че двамата другари –

Стефан Манов (когото аз познавах от лагера „Богданов дол“) и Ефтим Кръстев от радомирските села – работели полулегално по боядисване на стълбове високо напрежение около Мездра. Взехме веднага влака – аз, двамата ми братя, моят събеглец Стефан Гамжелиев от Разград и Димитър Вуковски – и към 5 часа бяхме при нашите другари в тяхната барака. Станахме шестима за пътуване и поехме през Балкана за Югославия. Оказа се, че никои не знае да си служи с оръжие и остана аз да се занимавам с това.

След четириднешно пътуване преминахме благополучно границата и на 11 септември 1949 г. бяхме в Пирот. След едномесечен престой там и няколко дни в затвора в гр. Ниш по наше желание ни изпратиха на работа в град Кула, Войводина. Тук под влиянието на Стефан Манов, който е изплашен, че Русия ще нападне и окупира Югославия, с Георги решаваме да заминат за Италия – мисля, през ноември 1950 г. След известни приключения ги залавят и откарват в затвора в Белград. След това полицията, която търси да се отърве от неудобни хора, ги прехвърля (уж нелегално) в

Триест, Италия. Когато аз и брата Владимир пристигнахме в Триест през март на следващата година, Георги вече беше заминал за Австралия. Сигурно е преценил, че името Карталски е компрометирано и неудобно и се записва като Георги Христов, с което име и почина.

В Австралия бързо се свързва с испански другари от CNT и създават анархистка австралийска организация.

Когато в Париж се основа Съюзът на българските безвластници в чужбина, Георги веднага се свързва с него и остана в него до края на живота си. Помагаше редовно с пари и когато поради натиска на полицията мъчно можеше да се намери редактор на „Наш път“, Георги стана негов „отговорен“ редактор под фалшивото име Алекс Бонев и това продължи до спирането на „Наш път“, за да се даде път на „Свободна мисъл“ с възстановяването на ФАБ през 1990 г. Георги не престана да помага всячески и на ФАБ и „Свободна мисъл“ до последния си дъх. •

От скръбещите братя Атанас и Владимир, към чиято скръб се присъединяват всички още живи членове на СББЧ

72 ГОДИНИ ОТ ИСПАНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ

Палачът на Испанската революция

» » » продължава от страница 1

ча. Още през декември 1936 година в Магрид, Барселона и Валенсия цареше кръвопролитен терор. ГПУ създаде свои собствени специални затвори, имаше свои собствени съдебни трибунали и свои палачи (стотици отряди). Последните се занимаваха не само с убийства, но и с похищения. Дейността на ГПУ се развиваше независимо от републиканското правителство – компетенцията на неговия министър на правосъдието не се разпространяваше върху ГПУ. Последното беше държава в държава – неговата власт стоеше над всяка друга и даже лицата, които заемаха в правителството на Кабалеро висши длъжности, трепереха пред него. Републиканска Испания беше всецяло в ръцете на Съветския съюз, тя като че ли се превърна в съветско колониално владение. На 17 декември 1936 година съветският официоз вестник „Правда“ съобщаваше, че чистката в Каталония е започнала – „чистката ще се извършва със същата енергия, както и в Съветския съюз!“ Делото на сталинизиранието на Испания навлезе в нов, страшен период. На 4 февруари 1937 година Клебер беше снет от поста на командир

на Интернационалната бригада. След няколко седмици, когато се намирах в Москва, аз научих, че изчезването на Клебер е било свързано с чистката в Червената армия и с многобройните арести на щабни офицери, с които той беше свързан. Мнозина от неговите близки другари бяха разстреляни от сталиновите палачи като заговорници. Безследното изчезване на Клебер не предизвика никакви коментари от страна на ония, които преди това го прославяха прел целия свят. А междувременно ГПУ вилнееше в Испания! Арестувани бяха десетки хиляди, включително и много чужди доброволци, пристигнали в страната за борба с Франко. За измяна се смяташе всяка критика на методите, всяко независимо мнение за Сталиновата диктатура в Съветския съюз, всяко общуване с хора, политическите мнения на които се считаха за еретични спрямо марксизма-ленинизма. ГПУ прилагаше своите обикновени средства, за да получи нужните признания. Кървавите разправи носеха масов характер. Аз не зная броя на избитите в републиканска Испания противосталинисти. Безспорно обаче това са десетки хиляди антифранкисти! Други хиляди пък изчезваха без-

следно. Случаите на такива изчезвания са безбройни. Някои бяха отвлечени и доставени в СССР. Един от ярките примери може да се смята случаят с Андре Нин, ръководител на революционната партия „обединени марксисти“ (ПОУМ). Нин някога беше троцкист, в продължение на редица години активно работеше в Коминтерна. Заедно с група свои съмишленици той изчезна от оня затвор, в който всички те се намираха след арестуването им от агентите на ГПУ. Друг ярък случай беше делото на младия Смили, на известния английски работнически деец Роберт Смили, който бе убит в затвора на ГПУ в Испания. Касаниците, устройвани от ГПУ, предизвикаха разлом в редовете на испанските противофашисти. Кабалеро и неговите привърженици започнаха да разбират, че са сбъркали, като създадоха единен фронт с Испанската комунистическа партия. Кабалеро не можеше да изтърпи съветския терор, косящ неговата собствена партия и нанасящ тежки удари на неговите политически съюзници. Автономното правителство на Каталония, което с всички сили се съпротивляваше на предприетата от ГПУ чистка, действуваше не без одобрението на Ка-

балеро. В републиканска Испания назряваше вътрешна криза. ...

По туй време аз имах няколко разговора със Сташевски. Той предвиждаше близкото падане на Кабалеро и удването на власт на Негрин, на когото Сташевски симпатизираше. „В Испания ни чака тлъсто парче!“ – казваше той неведнъж. На някои от нас бе ясно, че в Испания предстоят крупни събития. Сталин бе успял да осъществи много от своя план да превърне Испания във васал на Кремъл и сега той беше готов да направи ново усилие. Звездата на Коминтерна залязваше. Берзин държеше в ръцете си управлението на испанската републиканска армия. Сташевски изпрати една голяма част от златния запас на Испанската национална банка в Москва. ГПУ работеше под пълна пара. Съветската намеса действуваше според указанията на Сталин – „подалече от артилерийския огън!“, тоест да не се стига до пряк сблъсък с интересите на Англия, Франция, Германия и Италия. Единствената сериозна пречка по тия път беше Каталония. Каталонците бяха настроени противосталинистки, там преобладаваха анархистите. •

архив МВНР, л. ф. Н. А., № 131

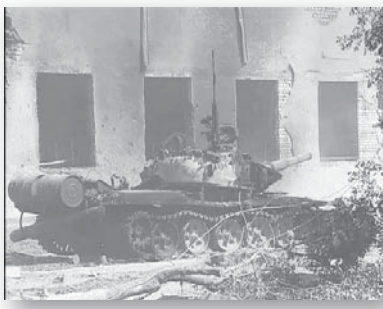
Грузия: усещане за война

» » продължава от страница 6

меж да се подкрепят демократичните усилия на Саакашвили – в отношението си към опозицията въпросният се учи по-скоро от Путин, отколкото от Буш – закриват се медиуми, полицията разпръсква демонстрации със сила, а при миналогодешните протести се стигна дори до обявяване на извънредно положение. Грузия обаче има стратегическо за транспорта на нефт и природен газ положение. Освен това страната е сравнително близо както до Русия, така и до сочения за бъдеща жертва на американските демократизатори Иран.

Макар и нелишен от диктаторски кретенизъм, Саакашвили едва ли се е надявал да преодолее реакцията на мощния си съсед, нападайки област, в която има редовни руски войски и единствените валидни документи на населението са руските им паспорти. Също тъй невероятно е и да е разчитал на светкавична военна победа, затвърдена с мигновена и безкомпромисна подкрепа на НАТО и ЕС. Дата-

та на акцията едва ли е случайна – вниманието е насочено към Олимпиадата, повечето световни лидери, в това число и Путин са в Пекин, а Мегведев е на почивка на Черно море. Спретнатата по американски образец грузинска армия не се справи с по-малобройните осетински опълченци и руски миротворци, но затова пък отбеляза значителни успехи срещу цивилното население – над 1500 убити и хиляди бежанци. Яростната атака срещу цивилни обекти е просто етап от поредното „прочистване“. Странното поведение на грузинския президент по време на конфликта трудно може да се квалифицира – паникьосаните послания към НАТО и ЕС, в които се моли да го спасят от „пълномащабната руска агресия“, се редуваха с обръщания към народа (някои от които направо на английски), в които хвали грузинската армия, гromяща агресора. Саакашвили има за какво да е паникьосан – Осетия и Абхазия вероятно са завинаги загубени за грузинската кауза, скъпоструващата му армия е напълно разбита, а руските

Пътят към Осетия е осеян с добри намерения

войски систематично унищожават военните обекти и оборудване в окупираната от тях част на Грузия. Вместо триумфална победа, той донесе на народа си хуманитарна криза – руските бомбардировки не пощадиха цивилната инфраструктура, а десетки хиляди грузинци предпочетоха да не проверяват колко кратка ще бъде руската окупация и избягаха към Тбилиси. Възможностите за присъединяване на страната към Алианса и Евросъюза са вече мъгляви до илюзорни – европейските велможи дадоха да се разбере, че не биха си сложили подобен таралеж в гащите и не биха рискували отношенията си с Русия, независимо от позицията на САЩ.

Всичко това не вечае политическа кариера за Саакашвили, много по-дълга от едноминутната му война.

Майната му на Саакашвили, естествено – стотици мирни хора изгубиха живота си заради него и партито му. Ако има спечелил от цялата касапница, това е само тандемът Мегведев-Путин. Освен, че обезвреди поне за известно време американския сурогат до границите си, надлежно и в срок изпълни и своята задача след признаването на независимостта на Косово – че ще използва създадения от ЕС и НАТО прецедент, за да си припознае Абхазия и Южна Осетия. Голобрадият император Мегведев пък се окичи с тази „славна победа“, подобно на предшественика си Путин, чиито първи мандат беше войнопомозан от Втората чеченска война.

САЩ получиха утешителна награда под формата на ново-новеничко руско мечешко чучело за поразмекнатия в иракското тресавище електорат, но поради кандидатурата-президентската кампания не е ясно още кой ще го размахва и затова го

оставиха временно на самото място, включително събирацията вече партакешите си закрилник на грузинския народ Джордж У. Буш, който не си развали топсерсемълка в Пекин заради едно от „ония там места“, пък било то и негов съименник (Грузия е Джорджия на английски).

Най-тревожното тук е, че за пръв път от края на афганистанската война двете най-свирепи империи гнес – САЩ и Русия – стигат толкова близо в меренето на атрибутите си и очевидно това им харесва. Досегашните подобни конфликти – Афганистан, Виетнам, Кубинската ракетна криза – носят само смърт и мизерия на народите, превърнали се в техен плацдарм. Ясно е, че в бившите болшевишки владения е останал народец, който е достатъчно очевиден, за да не си избеси властимащите кретенуиди, но пък е и достатъчно подувял, за да става за пушечно месо при подобни „разузнавания чрез бой“. Бой, който ще ядем всички, ако продължаваме да се държим като мършав дивеч за отстрел. •

Златко

НАШИТЕ ПРИЯТЕЛИ ПО СВЕТА

Анархизмът в Аржентина

Интервю с Хуан Мануел от Безвластническата федерация на Аржентина, (Federacion libertario Argentina)

Какво е настоящото положение в Аржентина, какво става с бедните хора там, особено с окупирани фабрики и също така и с движението на безработните-пикетеросите?

Положението се промени много от 2001 година – все още има окупирани от работниците фабрики, но не са толкова много, колкото тогава. Движението на безработните – пикетеросите също бележи отстъпление. Част от него участва в местните власти и дори в централното правителство, което е нещо като социалдемократическо в момента, говори революционно, но само залъзва хората. Като цяло в момента средната и висшата класа са против правителството и се опитват да преговарят с него, защото правителството в момента атакува някои от селскостопанските корпорации, обществото е разделено в тази борба и тя поражда особен вид расизъм – не расизъм спрямо имиграцията, а културен расизъм, основаващ се на различията между класите и ние го отразяваме в нашия вестник. Що се отнася до анархисткото движе-

ние, има известно развитие и растеж за последните 3-4 години. Нашата федерация създаде няколко нови групи наскоро – извършваме различни дейности. Най-активните в нашата федерация в Буенос Айрес са около 60 души, имаме контакт и с друга група анархисти, която има известни различия с нас, но и много общи, споделени идеи. Така че сега сме по-силни, отколкото до преди 2 години. Иначе анархисткото движение в Аржентина е много по-голямо, има и много други групи извън нашата федерация. Има различни групи в различните части на страната и ние винаги сме солидарни помежду си, разменяме си публикации, идеи, книги. Безвластническата федерация на Аржентина има редакция и доста книги и публикации – често обикалят различни места и групи в Аржентина.

Колко фабрики са все още окупирани и контролирани от своите работници?

И 2 или 3 фабрики, които са останали като символ – „Занон“ например – за тази фабрика даже е направен документален филм. В момента има не повече от 20-30

такива фабрики, но мисля, че опитът от 2001 година остана в работническото съзнание и беше хубав стимул в опита и развитието на работническата класа.

Какво можеш да кажеш за репресиите на държавата и капитала в момента?

В момента репресиите не са особено тежки, защото политиката на новото правителство, което е на власт от 2003 година, е да няма репресии срещу пикетите и въобще леките форми на протест – просто не си е поставило за цел да се конфронтира с пикетеросите и техните асамблеи и въобще селските протести, защото за него е много важно да се възползва от таксите за износ върху земеделските продукти. Разбира се, има много форми на контрол, но те са типичните за целия съвременен капиталистически свят, не само за Аржентина. В последните години има страшно много полиция по улиците, защото нуждата от сигурност е най-тиражираната от медиите лозунг в момента. Средната и богатата класа постоянно говорят за несигурността по улиците и държавата реагира, като увеличава поли-

цейското присъствие. Има и много процеси срещу военните от бившата диктатура и някъде от година и половина насам дейността на нелегалните въоръжени групи ако не спря, то поне намаля, което също е деликатен момент, защото това доведе до намаляване и на социалната активност като цяло, колкото и странно да звучи.

Какво е отношението на вашата федерация с ФОРА (аржентинският анархосиндикат)?

ФОРА беше голяма и силна федерация до 1930 година. Оттогава досега различни групи преминаха през тази организация и в днешно време може да се каже, че тя е загубила много от предишната си синдикална мощ. Това е така, защото някои от различните групи, които преминаха през нея, свършиха доста лоша работа. Имаше една пънк група, която продаваше издания... В последните години обаче се създаде нова група във ФОРА и тя е много добра, работи здраво и заедно с една друга анархистка група от Аржентина се опитват да активизират отново ФОРА и да ѝ вдъхнат нов живот.

Колко анархистки организации и групи има в Аржентина в момента?

В доклада казахме какво е положението, но няма как да бъда точен. Знаеш – появява се една група утре и след 1 година вече не е активна. Бих казал, че има около 10 активни анархистки организации в Аржентина, които са се доказали във времето, а има и други, които ние не познаваме, защото за нас е важно да се създават групи, които да бъдат трайни.

Какво мислиш за филма на Наоми Клайн „Завоюването“?

Честно да ти кажа, не съм го гледал. Има няколко добри местни филми за окупирането на фабриките през 2001 и не знам какво би могла да ми каже една американка за това, което ние сме направили. Може би за останалия свят е интересно – за тези, които не знаят какво става в Аржентина, но не и за нас. Мога да ви дам връзки към много други наши филми за това движение, които предполагам ще са и много по-добри от този на Наоми Клайн. •

Интервюто е направено на конгреса на ИФА в Карара през юли 2008

Философията на Пьотр Кропоткин

» » продължава от миналия брой

Вторият етап от дейността на Кропоткин, през който именно той разработва в експлицитна форма философските си схващания, може според условията на нейното протичане да се раздели на четири фази.

Първата фаза започва със заминаването на Кропоткин в Швейцария скоро след началото на 1872 г. с ясно поставената цел да получи непосредствени впечатления от социалистическото движение там, и със заставането му на позициите на анархизма. Като равностепенна на наблюденията си върху политическия живот там, проведените разговори с най-различни дейци на социалистическото движение, както и на запознаването със социалистическата литература, у него се формират пет принципни положения относно предстоящата социална революция¹. Но основно тази фаза протича в условията на руската социално-политическа действителност.

Завърнал се в Петербург през май 1872 г., наред с продължаването на интензивната научна дейност в областта на геологията и географията, Кропоткин влиза в кръжока на чайковците и провежда активна пропаганда на социалистическите идеи сред петербургските работници. През 1873-1875 г., освен редицата сериозни научни публикации в споменатите области, той публикува в съавторство три малки работи с пропагандистки функции в изданията на чайковците, но от особено значение в това отношение е написването по поръчение на чайковците програма на кръжока, озаглавена „Дължни ли сме да се занимаваме с бъдещия строй?“. Представена за обсъждане в кръжока през м. ноември 1873 г., след приемането ѝ със съответните допълнения и уточнения, тя е изпратена в други подобни кръжоци из страната и така се превръща в исторически първия програмнен документ на революционното народническо движение в Русия от 70-те години на XIX век. В тази програма Кропоткин съчетава сериозното разглеждане на теоретични проблеми, в което се чувства логиката и методологията на учения, с поставянето на жизнено актуални проблеми на народническото движение. Преди всичко самото заглавие на този програмнен документ явно е провокирано от схващането на Нечаев за задачата на революционната организация, формулирано в §§ 23-24 на знаменития му „Ка-

техизис на революционера“: „Спасителна за народа може да бъде само тази революция, която унищожава в самия корен всяка държавност и изтребва всички държавнически традиции, порядки и класи в Русия. Затова гружеството няма намерение да налага на народа каквато и да е организация <на обществото> отгоре. Бъдещата организация <на обществото> несъмнено ще се изработи от самото народно движение и живот. Но това е дело на бъдещи поколения. Нашата задача е страстно, пълно, повсеместно и безпощадно разрушаване.“

В противоположност на такова схващане за задачата на революционера – да се занимава само с разрушаване, без да се ръководи от каквото и да е „идеал за бъдещия строй“, оставяйки разработването му за бъдещи поколения, – Кропоткин започва текста на програмата с положителен отговор на поставения в заглавието ѝ въпрос „Дължни ли сме да се занимаваме с разглеждането на идеала за бъдещия строй?“ – „Аз смятам, че сме длъжни.“². В съответствие с този отговор текстът на програмата се състои от две части: в първата част се разглежда въпросът за идеала за бъдещото общество след революцията, а във втората – въпросът за пътищата, начините и средствата на борба за осъществяване на този идеал.

Кропоткин разглежда въпроса за идеала от анархически позиции, но същевременно изтъква общото му значение и обединителния му характер за различните течения в социалистическото движение: „Няма никакво съмнение, че между различните социалисти, характеризиращи се с най-разнообразни нюанси, е налице достатъчно пълно съгласие в техните идеали, ако ги вземем в най-общата им форма. Всички съвременни социалисти се стремят към възможно по-пълно равенство в условията за развитие на отделните личности и общества. Всички те желаят осъществяването на такъв обществен строй, при който всеки да има еднаква възможност да изкарва за себе си средства за живот чрез собствения си труд, при който всеки да има еднаква възможност да получи онова теоретическо образование, което понастоящем е достъпно само за малцина. Такава е програмата на огромното болшинство, ако не на всички социалисти на нашето време. Даже и тези, които проповядват като краен идеал държавен комуни-

зъм или йерархично обществено устройство и т. н., в края на краищата желаят същото. При това никои от живите последователи на тези учени социалисти изобщо не мисли, че каквато и да е било форма на обществено устройство може да се вътвърди и да не подлежи на по-нататъшно развитие.“³

При разглеждането на въпроса за съдържанието и за пътя на реализирането на идеала за бъдещото общество се засягат редица социално-философски проблеми като проблема за взаимоотношението между съзнанието и стихийността, за единството и борбата в обществото, за ролята на личността и на масите в историята, за разрушителната и за градивната дейност в социалната революция, за взаимоотношението между свободата на личността и социалното равенство, както и между физическия и умствения труд в новото общество устройство, което следва да се установи след революцията. Предложеното по това време решение на тези проблеми ще бъде обект на по-нататъшно конкретизиране, задълбочаване и обосноваване в процеса на по-нататъшната дейност на Кропоткин.

При полицейска акция за ликвидирани на кръжока на чайковците Пьотр Алексеевич е арестуван на 23 март 1874 г. и хвърлен в петропавловската крепост. Но тъмната и влажна затворническа килия в крепостта е превърната от затворника-учен в научен кабинет – с купчинки натрупани научни проблеми и с разперили се из килията географски карти, – в който продължава работата си по големия си монографичен труд „Изследвания върху ледниковия период“ (публикуван през 1876 г.). Разбира се, под зоркия контрол на полицията не му е било възможно да пише по въпросите на социалната революция.

На 29 юни 1876 г. Кропоткин осъществява предварително добре организирано бягство от затворническата болница, в която е временно настанен за лечение, след което с фалшив паспорт под името Левашев заминава за Англия. С това започва **втората фаза** от дейността му по разработване на анархическата идеология, в условията на бурна политическа дейност в анархическото движение, главно в Швейцария и Франция. Тази фаза е белязана от множество полицейски преследвания, арест и затвор във Франция – от 1876 до 1888 г.

Още от самото начало на пребиваването си в Англия Кропоткин е добре приет като специалист по география и като такъв сътрудничи на „Nature“ („Природа“) и „Times“, с което си осигурява скромно съществуване в Лондон. След като при един случай му се налага да разкрие самоличността си – че под името Левашев по паспорт се крие Кропоткин, който е високо ценен като изследовател на Сибир и на ледниковия период – пред него се разкриват благоприятни перспективи за по-нататъшната му дейност като учен-географ в Англия. Но не по-малко от проблемите на географията него го интересуват проблеми от друг характер: „Моите симпатии все повече и повече ме влечаха към свързането на собствената ми съдба с работническите маси; да разпространявам сред тях идеите, които са способни да насочат усилията им към добруването на всички работници, да задълбоча и да разширя идеала и принципите, които ще послужат за основа на бъдещата социална революция; да развия тези идеали и принципи пред работниците не като заповед, изхождаща от водачи на партия, а като резултат на техните собствени разсъждения.“⁴

Както се вижда, Кропоткин си поставя за задача сега, при новите условия, като емигрант в Западна Европа, да продължи и развие по-нататък оная дейност, която осъществява през първата фаза – да задълбочи и разшири принципите на бъдещата социална революция, които се формират още по време на първото му пребиваване в Швейцария и които допълва в програмата на чайковците, както и на иде-

ала, формулиран в тази програма. При това, напълно в духа на емпиричната методология, той възнамерява да развие тези основни положения на анархическата теория не по чисто рационален път, не като чисто литературна дейност в кабинетна обстановка, а да извърши това в работническа среда, в хода на пропагандата на тези принципи и идеали сред работниците (което е форма на общуване с тях!), „като резултат на техните собствени разсъждения“. Обаче поради слабостта на социалистическото движение по това време в Англия там няма почва за такава дейност, поради което той обръща погледа си към юрските часовникарски работници, от които остава с чудесни впечатления по време на първото си пребиваване в Швейцария. Скоро след пристигането си в Англия Кропоткин започва да изпраща статии в бюлетина на Юрската федерация, а през януари 1877 г. заминава за Швейцария. •

(следва)

Ст. н. с. I ст.
д. ф. н. Борис Ченгов

БЕЛЕЖКИ

¹ Ср. Кропоткин П. А., Записки революционера (прегговор и бележки от В. А. Твардовская), Изд. „Московский рабочий“, Москва, 1988 г., Часть первая, Петербург. Первая поездка за границу, Гл. X, с. 278-280.

² Кропоткин П. А., Должны ли мы заняться рассмотрением идеала будущего строя, в сб. „Революционное народничество 70-х годов XIX века“ (в двух томах), том I - 1870-1875 гг., под редакцией Б. С. Итенберга, Изд. „Наука“, Москва, 1964 г., с. 55.

³ Пак там, с. 56-57.

⁴ Кропоткин П. А., Записки революционера (ср. бел. 1), Часть вторая. Западная Европа. Гл. I, с. 368-369.

Досието ми и „Невинните мъчители“

Най-сетне досието ми ми бе изпратено от България. Преди това бях направил няколко несполучливи опита да го получа. Лицето, което ме предлагаше за разработка, ме поставяше в категорията „син на бивши хора“ и завършва предложението си: „да предложи да бъде изгонен от института!“, ако откажа да сътруднича. Годината е 1975 – колко по-скромно звучи в сравнение с ония, на които животът е висял на косъм в предшестващите десетилетия.

Започвам размислите си върху досието си с тая лъжа, с която отговориха на майка ми, когато поиска да прочете досието си. Цитирам някои пасажи, които касаят нея. „За долавяне по какви въпроси търсят и правят консултации с Мариука Стоянова (това е майка ми), води се на ДОН „Пчеларя“ №15222“. Макар и непросветен в терминологията на тия отдели, това изречение говори точно за обратното. „Изясняване на мнението и настроението на близките на изселените анархисти, ми е необходим агент, като да информира службата по интересувашите ни въпроси. От проучванията, които напра-

вих, като най-подходящ за такъв се явява (следва мое то име), син на (следва името на баща ми)“. А това, че лицето, което трябва да се следи и наблюдава, е *родната ми майка*, е пропуснато.

По време на четенето разпознавам повечето информатори. „Калин“ вероятно е най-добрият ми приятел от ученическите, студентските и последвалите ги години до бягството ми зад граница. Стигам до агент „Юлиан“, мой първи братовчед, който ми бе изповядал на какъв натиск бил подложен да разширява кръга от хора, за които му налагали да дава сведения. Един от моя кръг бях и аз. Беше лежал в затвора за кражби и там го бяха разработили. Всеки път, когато трябва да се явява на срещите с вербовчиците, сядахме да напишем онова, което щеше да им донесе. Беше донесял точно това, което му бях казал.

Спомням си и съпруга на адютантката на Жельо Демиревски. Беше сталинист и в червата. „По устава на партията аз съм задължен, ако тя изисква, да давам сведения дори за майка си и баща си“, го чух да казва

веднъж при едно от честите му гостувания у нас.

„Моят баща бе свят човек и истински идеалист, а ти си зъл човек да търсиш изповедта ми за него!“ – крещеше с пяна на устата гръщерята на бивш генерал и писателка само с една новела (новелата ѝ наистина е много добра), когато ѝ казах вместо да пише за несполучките си да започне работа заради това, че нямала пари да си купи подходящи грехи и ходела на интервютата с джинси. Името на баща ѝ срещнах в „Ослепително червено“ и пътеките му се преплитаха с ония на двете немурни момчета главорези Лев Главинчев и Мирчо Спасов.

Оставих на случайността да срещне изяждащото ме желание и първата книга-изповед, която достигна до мен в Ню Йорк, носеше провакативното заглавие „Комунизмът и разкаянието на един невинен мъчител“. Името на автора, Златко Ангелов, не ми беше познато, а физиономията на хитрец от снимката на обложката ме предупреждаваше да не прибързвам в очакванията си за искреност, обеща ни в краткото резюме пак

там на обложката. Книгата е издадена от Тексаския университет през 2002 година и носи №16 от серията „Източноевропейски изследвания“.

Всичко казано за комунистите, макар и произлизащо от личния му опит, и за фамилилната му сага, е изтъркано от употреба и можеше да се чуе от устата на мъртвец, без да може да се опровергае, докато вербовчикът Емил си остава просто Емил и не се знае дали няма да се появи отново.

Спрях се върху тая книга по две причини. Едната е, че дълго търсех и очаквах една истинска изповед (на лавиците в библиотеката ми дори стои „Мемоарите“ на Т. Живков). Книгата на Златко Ангелов е първата от тях, но останах излъган в очакванията си. Размислите за оная линия между доброволните доносници като него и благородния „Гоце“ за оскърбни и опит за прикриване на нечиста съвест. В целия този шум и врява за досиетта се стига само до най-ниската група, информаторите, а остава в сянка оня Емил, който остава без фамилно име, и старши лейтенант Юри

Георгиев. Последният се кацери в йерархията и след промените, става началник на полицията в Перник и продължава да расте в коридорите на властта. Но това е междинна група също: група на изпълнители. Някой е нареждал на изпълнителите какво да правят и това води до главния обвиняем – онези банди от палачи, наречени Централен комитет и Политбюро. А те откъде имат този гръб? Опасен въпрос – не се бъркай там, където Големите разиграват съдбата ти на цигарена кутия!

Писателят-психиатър д-р Канов пише, че би стиснал ръката на първия изповядал се комунист. Едва ли би стиснал ръката на г-н Златко Ангелов, по-скоро би могъл да му помогне в поставяне на диагнозата. Гледам снимката от април 1991 в ролята на главен редактор на седмичника „Права и свобода“, чета препоръчително писмо, което му дава английският посланик в София (благодаря за информацията, давана му от г-н Ангелов) и дооформям представата си за класическото лице на доносника за всички времена и всички общества. •

Ванцети Василев

НЯМА ДА ЗАБРАВИМ

Моско Рашев – да си спомним за бореца

По-късно неговият идеен мироглед е оформен и от гружбата му с легендарния български анархист, поет и публицист Георги Шейтанов.

През 1920 г. заради безвластническа дейност преминава в нелегалност. До края на живота си той е принуден да се крие и с оръжие в ръка да защитава живота си от полицията и действащите агенти на Обществена безопасност.

Първата му акция, заедно с още неколцина анархисти, е изземването на оръжие от Нестроевата рота в Търновските казарми.

През лятото на 1921 г. участва заедно с Г. Шейтанов, Жельо Грозев, Димитър Цонев (Кьосето), Христо Кисов и др. в освобождаването на арестуваните от полицията Петър Мазнев. Въоръжената акция е проведена в близост до Търновската гара.

На 8 срещу 9 юни 1923 г. участва в нелегална анархистка конференция, която се провежда в гората над Петропавловския манастир (близо до Лясковец). На Рашев е възложена задачата да замине за родния си град, за да установи връзки с местната анархистка организация.

На 12 юни при село Плаково успява да се присъедини към Килифаревската чета.

В нея остава до май 1925 г. Участва в почти всички акции на четата. Проявява се като смел, честен, самоотвержен и достоен анархист.

На 13 юни 1925 г. Моско Рашев е в състава на четата, която напада общината на село Рагковци, където изгаря архивата и изземва 11 пушки и около 400 патрона.

Москов проявява изключителна гързост и смелост при превземането на гара Соколово през септември 1923 г. Прекъсната е влаковата линия и е разрушена намиращата се там телеграфо-пощенска станция. Железопътното и телеграфното трасе е прекъснато за повече от 30 часа.

На 23 август 1924 г., заедно с четниците анархисти Димитър Бълхов, Никола Пенев и Стоян Златарев (Синко), Моско Рашев ликвидира стражарите Никола Банджаков и Иван Карагеоргиев. Присъдата им е издадена от Килифаревската чета заради поругаването и нечовешкото отношение с трупа на самоубилия се след тежка престрелка с агенти на Обществена безопасност и стражари анархист Георги С. Попов. Банджаков и Карагеоргиев са ликвидирани в местността „Бутора“ в близост до Килифаревко.

След атентата в софийската катедрала „Света Не-

деля“ през април 1925 г. Моско Рашев участва в последно сражение на Килифаревската чета в местността „Урвата“. Четата е разбита, а отделни групи четници се укриват в различни части на България. Моско, заедно с анархистите Синко и Матров, се насочват към Горнооряховския край. След предателство – групата попада на полицейска засада и при завързалото се сражение Моско Рашев е принуден да се откъсне от другарите си. Няколко дни по-късно Стоян Златарев (Синко) загива при престрелка, а Матров е заловен и откаран в Търновските казарми.

На 3 септември 1925 г. след предателство – според някои източници откъснати на гр. Лясковец и Тодор Матров, участник в Килифаревската чета, а според други от някоя от многобройните си любовници – Моско Рашев е обграден от полицаи, агенти на Обществена безопасност и войници край Търновското село Градина. При завързалата се престрелка е убит.

Анархисти разказват много анекдоти за Моско Рашев. Ето какво пише за него Иван Шейтанов, брат на поета, публицист Георги Шейтанов:

„Стоим ние един ден в село Ишкалар, Разградско,

в стопанството на Върбан Килифарски и Георги чете „Русенска поща“. Във вестника се съобщава за престрелки по гарите Търново, Горна Оряховица, Две могили. В тези престрелки били убити трима стражари. Георги шеговито казва: „Тия дни Моско положително ще пристигне. Той чертае пътя си към нас.“ Действително след няколко дни Моско се изтърси в стопанството. Георги го гледа и чака отговор. Моско разбира какво го „питат“ и рече: „И ти да сложиш стражарска шапка, и в тебе ще стрелям“. Георги се позамисли и с усмивка, но някак тъжно му каза:

– Моско, Моско, както сме я захванали, докато освободим това човечество, ние ще го избием.“

Арестуваният през 1925 г. в Търновското полицейско управление анархист Тома Томов си спомня как дни преди да бъде застрелян Моско Рашев съобщават в полицията, че Моско бил забелязан да се движи в посока към село Стефан Стамболово (сега село Градина). Веднага стягат камионетката и приставят Данко изпраща цивилните и униформените полицаи с думите: „И да внимаваме! От триста метра врабче улучва. Знаете тая работа нали?“ •

Фатих Акин: „Срещу стената“

Коя е тази стена, за която говорят още Пинк Флойд в знаменития си филм със символното заглавие „Стената“? Това е стената, която сами изграждаме, допускателни престъпници да ръководят живота ни. Стена от студенина и безразличие, консуматорски материализъм, конформизъм, суета, самота, отчуждение, прегръщане, омраза, войни. Но ако филмът на Алън Паркър е за последиците от Втората световна война през преюда на т. нар. Студена, то Фатих Акин говори за нас и на нас, с днешните проблеми. Те, макар неминуемо да носят отпечатък на целия 20 век с всичките му зверства и безумия, са специфични, породени от съвременния ред на нещата.

Фатих Акин е роден на 25 август 1973 година в Хамбург. Там израства и завършва изящни изкуства, специалност кино. Макар и дете на Хамбург, той е възпитан в турската етническа традиция. Културната му амбивалентност, за разлика от поколението на родителите му (т. нар. „гастарбайтери“, превърнали се в черноработническата диаспора на

Западна Германия през 70-те), вече е част от реализирана социална интеграция и шанс да представи своя курс върху мултиетническото немско живеене. Както сам споделя, „чувствам се немски режисьор. Снимам филмите си с немски пари и на кинофестивалите представям Германия. Понякога ми се струва, че съм немец, понякога – турчин, т. е. нещо като раздвояване на личността. Но колкото и странно да е, никак не ми е тежко. Все пак този двойствен живот, много по-лесно се зарежда с енергия за филмите си“. В творчеството си Фатих Акин разказва за различните народности, за това как съжителстват заедно. Преплитането на изток и запад, тяхната симбиоза и противопоставяне в европейския свят. Героите му търсят своята идентичност, като едновременно с това самите те са пъкници, градски бунтари и хулигани, повлияни от модерната западна субкултура, напълно различни от източния ориенталски начин на живот.

Дебютът на Акин в полнометражното кино е през 1998 с филма „Кратко и бо-

лезнено“, който веднага привлече погледите. „На Скорсеце и на другите италианци им бяха необходими около 70 години, докато започнат да правят филмите си. Алжирските французи имаха нужда от около 30 години, докато започнат със *cinéma beur*. Ние сме най-бързи от всички“, обявява Акин, след като чува аплодисментите за дебюта си, засягаща адаптацията на турските емигранти към Западна Европа. Това е филмът, с който за първи път българската публика се среща с Фатих Акин на Киномания 2004. Следват „През юли“ (2000) и „Солино“ (2002). 2004 година освен българската му премиера, е звездната година на Акин. Филмът му „Срещу стената“, който отначало е отхвърлен от селекционната комисия, но по-късно все пак е включен в състезателната програма на Берлинале, изненадващо печели „Златна мечка“. В България дойде с обичайното закъснение, но за сметка на това беше добре разпространен, получи голям отзвук сред критика, медиуми и зрители.

Безспорно най-впечатляващият от всички филми

на Акин, с който той доказва и утвърди своя талант на режисьор с изключителен усет за киноразказа, е „Срещу стената“. Филмът започва в хамбургски клуб, където Джахит Томрук (Бирол Юнел) работи като чистач. В началото на филма го намираме седнал на бар с цигара и жажда за бира. До него е шефът му, който ехидно подхвърля: „Като си жаген, пиш вода“. Джахит отвръща „Да не съм куче?“ Малко след като напуска клуба главният герой се качва в колата си, кара като бесен и се блъска право в една стена. В клиниката лекарят му казва: „Ако искаш да се самоубиеш, не е нужно да умираш. Просто си смени живота – иди другаде.“ „А вие откъде сте сигурен, че съм искал да се самоубия?“ отговаря Джахит. Изневиделица в болницата се появява Сибел (Сибел Кекли), която започва да го убеждава да се ожени за нея. Причината е, че е родена в религиозно консервативно турско семейство. Това е единственият ѝ шанс да заживее свободно. Тя предлага да сключат фиктивен брак. Казва му че и на нея ѝ се иска да ходи по клубове, да се чука,

да пие, да живее сама, да прави каквото поиска, да си направи пирсинг, да се татуира, да слуша пънк. Иска всичко! Той е турчин, родителите ѝ може да го приемат, моли го. Накрая Джахит приема да помогне. След луната им турска сватба обаче идват неприятностите. Сибел започва своя експеримент с живота. Изчезва по цели нощи, спи с всеки срещнат, а незнайно защо Джахит силно я ревнува. Привързан към фиктивната си съпруга, Джахит убива човек. Изпратен е в затвора, а Сибел – вече влюбена – го чака. Накрая замива за своята изгубена родина Турция и филмовото приключение тепърва започва.

Политическите възгледи на Фатих Акин са радикални. Полицията го тормози заради фанелката със свастика и надпис „Буш“. За политиката на САЩ е фашистка – те искат Трета световна война. Сам казва че винаги е бил аутсайдер, пъкнар, анархист, битник. Затова прави кино, а не в търсене на световна слава. След „Срещу стената“ няма как да не му вярваме. •

Чичката

ОТ НАШИТЕ ЧИТАТЕЛИ

Предизвикана авторецензия

Нецензурният стихоплетен роман „Вълчо Кожодеров“, издаден през месец май 2008 година, породил крайно разнородни реакции. Разбираемо е защо ще се спра само на негативното читателско противодействие. Известен пловдивски журналист, докато четял стихчетата, гузина пъти се издрайфал, сиреч изповръщал си червата завалията, а аз не съм садист и не искам маститият газетар отново да баялдисва, та затуй ще му отговоря съвсем деловито следното: „Обвинявате ме в документално невежество! Но нима не знаете, че Указ №56 на Държавния съвет на НРБ, скрепен с подписите на бандюгите Тодор Живков и Никола Манолов, всъщност е съставен тихомълком: практически влиза в сила през 1988 година, макар че формално е публикуван в Държавен вестник едва на 13 януари 1989 година. Неслучайно частните фирми „Мултиарт“ на бандита Илия Павлов, а и на реципрочната частна фирма на бандита Емил Кюлев, както и на други такива бандитски заведения, действат де юре и де факто именно през 1988 година и тогава са и регистрирани в съответните градски съдилища (предимно в Софийски градски съд, върпре-

ки че уж частната собственост е официално забранена)! Тъй че съдържанието на куплет 55 е абсолютно автентично! Впрочем става въпрос за поредната большевишкокомунистическа фалшификация – един документ – указ – се публикува в Държавен вестник година по-късно от фактическото му функциониране, което е дало възможност на большевишкокомунистическите подставеници да изперат мръсните пари и да се легитимират като частни, националноотговорни бизнесмени.“

По повод заклеимяването порнографско съдържание на стихоплетния роман и отвлечението от „яръкото“ циничната лексика, употребена в четивото, наистина не мога да се начудя на необятната тартюфска наглост на байганювските пуритани! Какво да кажем за Нероновския разврат, в който тъне властимащият световен елит?! Ами большевишкокомунистическият елит с неговите безбройни хареми от курветини-професионалистки?! Когато цяла България буквално е нацвъкана с порнографски вестници и списания, когато из електронните медиуми ефектно се размятат половите атрибути на разни знойни кра-

савици и породисти красавици, когато българският народ е сведен до скотско вегетиране от една гнусна, бандитска шайка большевикомунисти, префасонирани се в капиталисти – какво друго заслужава това проститутско общество, живеещо в бандитската гържава, освен една откровено свирепа псувня, каквато междувпрочем е и нецензурният стихоплетен роман „Вълчо Кожодеров“?! И когато народът-роб си наляга ачик нарцалите, мислейки страхопъзловски как на всяка цена да съхрани скотското си животуване, единствената алтернатива да се стресне робската му психика, тъждествена с тази на добитъка, си остава яката, здравословна българска псувня, пък и половите отношения не се нуждаят от бутафорно-коледарски, романтични декорации! Нима навремето разобличаването в „Декамерон“ на развратния живок, воден от католическите кюрета (а и от аристократичната пасмина) не демаскира сатанинския фалш на „светата“ църква?!

Що се отнася до великия български сатирик Радог Райлин – неговото цензуриране на „Вълчо Кожодеров“ едва ли е продиктувано от циничността на стихоплетния

роман. Този, който лично не е контактувал с Райлин, изобщо си няма хал хабер за крайната циничност на устното му изразяване. По всяка вероятност той цензурира „Кожодеров“, защото явно не му се понравило становището на автора за любимото на баи Радог СДС и личности от рода на Желю Желев. И взе, че скопи текста, без да му мигне око! Авторът пък се съгласи, защото почти го бозотвореше.

А на идейно изповядващите анархизма, гнусящи се от циничния словоред, с който е списан „Вълчо Кожодеров“, бих задал въпроса убедени ли са наистина, че анархизмът ще се популяризира сред „широките народни маси“ само с философски, етични опуси, плод дори на гениални мозъци като тия на Прудон, Бакунин и Кропоткин?! Без анархизирането на „широките народни маси“ ние ще видим реалното възплащаване на анархизма през крив макарон! И ще преливаме от пусто в празно, подобно на беззъби бабички на „Банското одуше“, а разните му там масони, ротарианци, тамплиери и какви ли не кожодери или по-точно казано Ботевите „православни скотове“ ще гресират и още нероденото човечество! •

МАКАР

ЕСПЕРАНТО

Конгрес на SAT в Казанлък

В гр. Казанлък от 09.08 до 15.08.2008 г. се проведе 81 конгрес на SAT (Безнационален световен съюз на работниците есперантисти). Бяха дошли есперантисти от много страни на света.

Конгресът се проведе в хотел „Казанлък“. Организатор беше местното есперантистко гужество „Розова долина“ („Roza Valo“).

Сред делегатите и гостите на конгреса имаше и анархисти от Испания, Франция, Швеция и България. На отделна сбирка се разгледа възможността за възобновяването на спрялото анархистическо списание, списвано на есперанто „Либерещана лигило“ (Свободна връзка). Испанските другари поеха ангажимента по възстановяването му.

Освен заседанията и екскурзиите организаторският екип беше подсигурил весели забави и дори „нестинарски игри“ върху огнена жарава.

В заключение мога само да препоръчам на младите другари анархисти и на читателите на вестник „Свободна мисъл“ да отделят малко време за да се запознаят и научат този лесен и прекрасен език, създаден за прякото общуване между хората. •

Александър Накоев

ОТ НАШИТЕ ЧИТАТЕЛИ

Из „Бузлуджа – 2 август 2008 година“

Към Бузлуджа – сред Старопланинските върхари – плъпнаха отново шумни орди все от бившите менте-другари с бесепарски угоени морди.

С тях се мъкнат техните потомци, които пак си дребействат тук – капиталисти, випаджийски службогонци, грандмекерета – винаги на слуга!

Развявайки кърмъзени байраци, песни уят – за власт Вечна пророкуват и баламосват милионите ахмаци, но гумите им пет пари не струват!

На връх Бузлуджа – Илинген – ликуват и празнуват на партмафията рождената ѝ дата – какво от туй, че в низкото гладуват онези там – плебеите, раята?!

Пък щом мръкна се – на трибуна импозантна чевърсто премиерът се изкачи, но не поредната си лъха реч да грати партсоцдържавната особа знатна, а в шоу-ролята на върл виджей изрепчи се поплювкото Сергей и под звездния небесен свог високопоставеният идиот се къчеше – същински геи!

... Ех, Народе – дремузгай и живей! **Макар**

ИНТЕРВЮ

Паоло Финци за „Свободна мисъл“

» » продължава от миналия брой

Надявам се, че сега няма да се забравим, защото имаме Интернет – не е както през 70-те. Всички тези технологии, които са интересни, може би и опасни, но които могат да бъдат, надявам се, полезни за анархистското движение.

Затова се радвам, че сме в контакт, надявам се да останем и също така да можем да разменяме нашите

вестници и списания. Много е трудно човек да поддържа своите връзки – не искам да казвам това сега, когато сме на международен анархистки конгрес, но анархистите, които винаги казваме, че сме интернационалисти, често изпитваме затруднения и липса на връзки и контакти. Затова лично аз научих няколко езика, за да мога да следя нещата и да поддържам връзка с другарите и приятелите от чужбина. Да знаеш различни чужди езици е един от начините да бъдеш наистина интернационалист. Когато бях млад, три години учих руски, защото имах една младежка мечта – когато болшевиизмът рухне, да държа анархистка реч на червения площад на руски език. После спрях, заради работа, семейство, друга анархистка дейност, но все пак все още знам някои неща на руски и мисля, че наистина това е също начин да поддържаш връзки с другарите от света. •

ВЕЧЕ И В КНИЖАРНИЦА „НИСИМ“

Анархистка литература можете да намерите вече и в книжарница „Нисим“ на бул. Васил Левски 59 в София на обявените в каталога цени.

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

Федерацията на анархистите в България предлага следните заглавия на анархистка литература на достъпни цени:

Table with 2 columns: Книги (Titles) and Цени (Prices). Includes titles like 'Основни на безвластието', 'Национално освобождение и безвластие', etc.

Table with 2 columns: Брошури (Brochures) and Цени (Prices). Includes titles like 'Стопанисването на земята', 'Проблемът за организацията на анархизма', etc.

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славейков“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631 388.

АНАРХОКАЛЕНДАР

Народ, който на злото не оказва съпротива, сам се затрива

- На 01.09.1846 г. в гр. Барлета (Италия) е роден анархистът Карло Кафiero.
• На 03.09.1958 г. умира теоретикът на безвластието Рудолф Рокер.
• На 03.09.1991 г. в с. Копаница (Пернишко) умира анархистът Евлоги Цветков, един от отговорните редактори на вестник „Работническа мисъл“.

АНАРХО РАДИО ПРОГРАМА ДИВЕРСИЯ В ЕФИРА

Денонощието има само 24 часа. Искаме ги всичките. Малкото предаване става голяма програма. След като повече от година разкъсваше ефирната радиоскука в съботния следобед, екипът на предаването реши да прави 24-часова програма в Интернет. Можете да слушате пробното излъчване на адрес:

http://a-bg.net/dve.m3u

Помощи за „Свободна мисъл“

- 1. Ванцети Василев, Перник 50 лв
2. Калин Начев, София 10 лв
3. Станчо Кърларов, с. Бъта 21 лв
4. Александър Наков, Перник 10 лв
5. Иван Петров, с. Асен 15 лв
6. Георги Калчев, Варна 50 лв
7. Тодор Иванов, София 15 лв
8. Димитър Филипов (в памет на съпругата си Гургина), Варна 15 лв
9. Симеон Павлчев, село Вуково 20 лв
10. Енчо Ванчев, Пловдив 100 лв

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (ИВАН):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б О Б Б А Д, К Л О Н П Е Р Н И К
ФАБ БЛАГОДАРИ ЗА ОКАЗАНАТА ПОДКРЕПА!

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред или набрани на компютър. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения! Ръкописи не се рецензират и не се връщат!

сайт на ФАБ: www.a-bg.net
сайт на „Свободна мисъл“: sm.a-bg.net
имейл на ФАБ: fab@a-bg.org

телефони за връзка с ФАБ

0884 699 743 0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59
отговорен редактор А. Ванчев
предпечатна подготовка „Свободна мисъл“
печат „Унискорп“ ООД

АБОНАМЕНТ 2008

Драги читатели, Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ във ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година – 6,00 лв.; за 6 месеца – 3,00 лв.; за 3 месеца – 1,50 лв. Цена на един брой - 0,50 ст.

СВОБОДНА МИСЪЛ

Каталожен номер 649

